

תפילת נשים – שיעור 2 (עמודים 5 – 10)

1. תזכורת: למדנו שיש שני סוגי תפילות – תפילות קבועות ותפילות שבאות בזמן שהאדם צריך משהו או מודה. למדנו כי התפילה תמיד משפיעה גם כשאנחנו לא רואים מיד את התוצאות בשטח. דיברנו על שלושת הנערים, גוש קטיף וכו' וראינו שתמיד חשוב להתפלל. הזכרנו גם חכמים וצדיקים שהתפללו ותפילתם נענתה.
2. היום נלמד מי קבע שחובה להתפלל? האם תמיד התפללו? – נעבוד ע"פ דף העבודה.
3. לפני שנגיע לעניין הנוסח הקבוע אספר לבנות סיפור "המלך בשדה" –

היה היה מלך גדול וחכם, שממשלתו היתה פרושה על מדינה רחבת ידיים. הוא היה מלך טוב, מסור לאורחי מדינתו ודאג תמיד להיטיב את חייהם ולגרום להם אושר. מלך זה פרסם פעם כרוז בו נאמר, כי כל אורח שיש לו בקשה כלשהי רשאי לבוא אליו לארמונו בכל עת שירצה.

← מה הייתן מבקשות? האם היה כדאי לתת לכל האלרחים את אותו נוסח של בקשה מהמלך?

בחלק הקרוב של השיעור נדבר על הנוסח הקבוע של התפילה... מה קשה לנו בנוסח הקבוע?

← נניח שאין נוסח קבוע בתפילה וכל אחת מתפללת על מה שהיא רוצה, מה הייתן מבקשות? – אבקש מכן לכתוב על פתק במשך כמה שניות ולצבור מיד ולהפוך את הפתק.

← האם יש פה מישהי שרוצה להוסיף מהו שכתבה? לתת אפשרות.

מה ניסיתי להראות לכן – יתרון אחד שיש לתפילה למרות החסרונות שהעלינו. לפעמים כשיש לנו מפגש עם המלך, כמו בתפילה, מרוב שאנחנו רוצים להספיק ולבקש דברים אנחנו לפעמים שוכחים.. אחרי שנותנים לנו עוד זמן אנחנו נזכרים בעוד משהו ועוד משהו.. בזמן התפילה יש לנו מפגש עם הקב"ה. הוא ממש יושב ומחכה לשמוע רק אותנו – מה אנחנו מבקשות, על מה מודות, מה חסר לנו... ואחד היתרונות הוא שבתפילה יש הרבה בקשות שחשובות לנו באותו הרגע – בריאות, פרנסה, גשם, חכמה ועוד שעליהם כנראה שהיינו זוכרות להתפלל אבל יש דברים אחרים חשובים שאנחנו יכולים לשכוח והנוסח הקבוע מזכיר לנו את כל הדברים שחשוב להתפלל עליהם כל יום!

← אילו עוד יתרונות יש לדעתכן לנוסח קבוע?

← כעת נראה יתרונות נוספים בספר ונכתוב בדף.

4. נסיים את משל "המלך בשדה" ונקשר לחודש אלול כמובן -

היה היה מלך גדול וחכם, שממשלתו היתה פרושה על מדינה רחבת ידיים. הוא היה מלך טוב, מסור לאזרחי מדינתו ודאג תמיד להיטיב את חייהם ולגרום להם אושר. מלך זה פרסם פעם כרוז בו נאמר, כי כל אזרח שיש לו בקשה כלשהי רשאי לבוא אליו לארמונו בכל עת שירצה.

אולם האזרחים לא הרבו לבוא לארמון והמלך התפלא על כך מאד. לאחר מכן הבין כי, עם כל ההקלות, עדיין לא כל כך קל לבני העם הפשוט להגיע אליו. מלבד זאת, הרי רוב העם גרים מחוץ לעיר הבירה וקשה להם להגיע לארמון ולשמוח בפני המלך את בקשותיהם. בהתחשב עם כך, החליט המלך לצאת אל העם. בלויית שריו ועבדיו, הוא יצא למסע על פני המדינה. הם ביקרו בכל עיר וכפר ושמעו את בקשות העם ורצונותיו. בכל מקום ומקום לשם הגיעה פמליית המלך, קיבל אותם העם בתרועת שמחה, כל מי שרצה, יכול היה לבוא לפני המלך, שהיה ידידותי מאד. לזה ויתר על מסים, לשני העניק מתנה נאה ואת האחרים שאל על שלומם ושלום משפחותיהם.

מאז נהג המלך לעשות כן מידי שנה בעונה. למשך ארבעים יום נמש את ארמונו ויצא אל העם, אזרחי ממלכתו. כולם ידעו שבימים אלה אפשר להשיג אצל המלך הכל. צריך רק לגשת אליו ולהגיש את הבקשה.

(לא להקריא - ארבעים הימים שבין ראש-חודש אלול ועד אחרי יום הכפורים, הם הם הימים המתאימים ביותר בהם יכול יהודי להגיע אל מלך-מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא, שהוא אבינו שבשמים. פרק זמן זה נקבע על ידו כימי תשובה והתקרבות אליו. הבה נצל את הזמן!)

בקשה מדהמלך...

היה היה מלך גדול וחכם, שממשלתו היתה פרושה על מדינה רחבת ידים. הוא היה מלך טוב, מסור לאזרחי מדינתו ודאג תמיד להיטיב את חייהם ולגרום להם אושר.

מלך זה פרסם פעם כרוז בו נאמר, כי כל אזרח שיש לו בקשה כלשהי רשאי לבוא אליו לארמונו בכל עת שירצה.

מה היית מבקשת?

אולם האזרחים לא הרבו לבוא לארמון והמלך התפלא על כך מאד. לאחר מכן הבין כי, עם כל ההקלות, עדיין לא כל כך קל לבני העם הפשוט להגיע אליו. מלבד זאת, הרי רוב העם גרים מחוץ לעיר הבירה וקשה להם להגיע לארמון ולשטוח בפני המלך את בקשותיהם. בהתחשב עם כך, החליט המלך לצאת אל העם. בלויית שריו ועבדיו, הוא יצא למסע על פני המדינה. הם ביקרו בכל עיר וכפר ושמעו את בקשות העם ורצונותיו. בכל מקום ומקום לשם הגיעה פמלית המלך, קיבל אותם העם בתרועת שמחה, כל מי שרצה, יכול היה לבוא לפני המלך, שהיה ידידותי מאד. לזה יותר על מטים, לשני העניק מתנה נאה ואת האחרים שאל על שלומם ושלוטם משפחותיהם.

מאז נהג המלך לעשות כן מידי שנה בשנה. למשך ארבעים יום נטש את ארמונו ויצא אל העם, אזרחי ממלכתו. כולם ידעו שבימים אלה אפשר להשיג אצל המלך הכל. צריך רק לגשת אליו ולהגיש את הבקשה.

מצוות התפילה – מהתורה או מקברי חכמים? (מצוות 5 – 6)

דעת הרמב"ן:

אין חובה מהתורה להתפלל כל יום.

מי קבע שצריך להתפלל 3 תפילות ביום?

אנשי כנסת הגדולה.

מתי חובה להתפלל?

בזמן שהאדם או חברו נמצאים בצרה, או
בזמן שציבור בצרה.

דוגמאות:

מלחמה, אדם שחולה או חברו וכו'..

דעת הרמב"ם:

מצווה מהתורה להתפלל בכל יום.

הוכחה מהפסוקים:

"ועבדתם את ה' אלוהיכם", "את ה'
אלוקיך תירא ואותו תעבוד".

הסבר:

חכמים אומרים שעבודה זו תפילה ולכן
הרמב"ם מסביר שהתפילה זו חובה
מהתורה.

כמה תפילות צריך להתפלל ביום?

תפילה אחת.

מה צריך להיות סדר התפילה?

- א. קודם לשבח את ה'
- ב. אח"כ לבקש על הדברים שהאדם
צריך
- ג. לבסוף להודות לקב"ה על מה
שהוא עושה עבורנו.

מצוות התפילה – מהתורה או מקברי חכמים? (צמודים 5 – 6)

דעת הרמב"ן:

מי קבע שצריך להתפלל 3 תפילות
ביום?

מתי חובה להתפלל?

דוגמאות:

דעת הרמב"ם:

הוכחה מהפסוקים:

(1)

(2)

הסבר:

כמה תפילות צריך להתפלל ביום?

מה צריך להיות סדר התפילה?

א.

ב.

ג.

תקנות (קביעת) התפילה ע"י אנשי כנסת האזולה (עמודים 6 – 9)

1. מי היו "אנשי כנסת הגדולה" ומה הם תיקנו (קבצו)?
 אנשי כנסת האזולה היו חברי בית הדין של עלרא הסופר (אחד מצדו החכמים החשובים שהיו בעמ"י) והם תיקנו תקנות חשובות בעמ"י כמו נוסח קבוע לאומת התפילות ונסח אברכות לפני האוכל, קריאת שמע ועוד.
 כמה אנשים הם היו? 120 לקנים (= חכמים)
2. באיזו תקופה חיו אנשי כנסת הגדולה? בתחילת ימי בית המקדש השני.
3. תני דוגמאות לחמישה חכמים שהיו חלק מאנשים חשובים אלו –
 ח'י, פכריה, מלאכי, דניאל, חנניה, מיסאל ועלריה, שמעון הצדיק.
4. מדוע הוצרכו אנשי כנסת הגדולה לקבוע תפילות מסודרות? מה היה עד שנקבע כך?
 בלמן בית המקדש הראשון עמ"י חלא בעבודה לרה, ילוי עריות וספיכות דמים זקן נחרב בית המקדש. כדי שמצב כלה לא יקרה שוב אחרי שהקיומו את בית המקדש השני, התכנסו אנשי כנסת האזולה וקבעו ברכות ותפילות מסודרות וכך יצרו סדר בעמ"י והרחיקו את העם מהעבירות וקירבו אותם אלה.
 עד אל היה עמ"י מתפלל לקב"ה מתי שרצה (אם היה צריך עברה או אם רצה להודות), ולא היה נוסח מסודר. כיוון שכן, הצדיקים היו מתפללים ומכריזים בכוונה, אבל רבים מהעם היו מתפללים רק לפעמים ופחות בכוונה. ע"י קביעת תפילות התחילו כל ישראל להתפלל ומתוך כך התחלקה האמונה בה'.
5. בזמן בית המקדש הראשון, אנשים רבים התייחסו בצורה מוטעית להקרבת הקורבנות ואנשי כנסת הגדולה תיקנו טעות.
 מה הייתה טעותם של האנשים? וכיצד תיקנו זאת אנשי כנסת הגדולה?
 אנשים רבים התייחסו להקרבת הקורבנות כמו אל אילים, חשבו שהקורבן עצמו יעבור אהם בפתנה, בריאות, כילוף אצרות ועוד. ושכחו את המלכה האמיתית של הקורבן – שהמלכה לה להתפלל ולהתקרב אלה. אנחנו מביאים קורבן כדי שה' יכפר לנו או כדי להודות, והקורבן רק סמלי והחשוב לו התפילה שבאה איתו. בעלרת התפילות אנשי כנסת האזולה הראו אעם שהחשוב בעבודת ה' לו הכוונה והאמונה בה' והקורבנות באים רק בצירוף לתפילה.

הנוסח הקבוע (עמודים 9 – 10)

1. איזה חשש נוצר כשקובעים נוסח קבוע לתפילה שחוזר על עצמו?
 התפילה כבר לא תראש אותנו, לה יהיה דבר שיציתי ויהיה לנו קשה להתכוון בה.
2. ציינו ארבעה נימוקים בעד קביעת נוסח תפילה קבוע.
 א. אם חל"ל לא היו קובעים נוסח קבוע יש כאלו שהיו מתפללים ואחרים היו מתפללים בקיצור או כלא לא. לכן חשוב שיש תפילה קבועה.
 ב. אחרי שנחרב בית המקדש הראשון ועמ"י ילה בין האמות, חזק לא ידעו ללא את שפת הקודש שבה צריך להתפלל, לכן תקנו אנשי כנסת האזולה נוסח קבוע לכל התפילות שיהיה מסודר לכלם.
 ג. נוסח התפילה כולל בתוכו את כל הבקשות הכליות והפרטיות שחשוב לכל להתפלל עליהם. אם לא היה נוסח קבוע, אדם היה יכול לשכוח להתפלל על תחום מסוים או להתאקד רק בתחום מסוים.
 ד. בנוסח התפילה יש כוונות עמוקות מאד שאולי אנחנו לא מבינים אבל הם חשובות.

תקנות (קביעת) התפילה ע"י אנשי כנסת הגדולה (עמ' 6 - 9)

1. מי היו "אנשי כנסת הגדולה" ומה הם תיקנו (קבעו)?

2. כמה אנשים הם היו? _____ חכמים.

3. באיזו תקופה חיו אנשי כנסת הגדולה? _____

4. תני דוגמאות לחמישה חכמים שהיו חלק מאנשים חשובים אלו -

5. מדוע הוצרכו אנשי כנסת הגדולה לקבוע תפילות מסודרות?

מה היה עד שנקבע כך?

בלחן בית המקדש הראשון עמ"י חלא ב _____ , _____ , _____

_____ לכן _____

כדי שמצב כלה לא יקרה שוב אחרי שהקיוו את בית במקדש השני, התכנסו

_____ וקבעו _____ , כך יצרו סדר בעמ"י

והרחיקו את העם מהעבירות וקירבו אותם לה'.

עד אל _____ , ולא היה _____

כיוון שכן, הצדיקים _____ , אבל רבים מהעם היו

_____ ע"י קביעת תפילות התחילו כל ישראל להתפלל וחתוך כך _____

6. בזמן בית המקדש הראשון, אנשים רבים התייחסו בצורה מוטעית להקרבת הקורבנות

ואנשי כנסת הגדולה תיקנו טעות.

מה הייתה טעותם של האנשים? וכיצד תיקנו זאת אנשי כנסת הגדולה?

אנשים רבים התייחסו להקרבת הקורבנות כמו _____ , הם חשבו שהקורבן עצמו יעבור

להם _____ ושכחו את האמרה האמיתית של הקורבנות

_____ מביאים קורבן כדי ש _____ , והקורבן רק סמלי

והחשוב לו _____ בעלרת התפילות אנשי כנסת הגדולה הראו לעם שהחשוב בעבודת ה' לו

_____ והקורבנות באים רק בצירוף _____

הנוסח הקבוע (עמודים 9 - 10)

1. איזה חשש נוצר כשקובעים נוסח קבוע לתפילה שחוזר על עצמו?

2. צייני ארבעה נימוקים בעד קביעת נוסח תפילה קבוע.

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

נסי אחסוב על קלטע בתפילה
שאפעמיס קסה אר אהתכוון בו...
נסי בלאן הקרוב (שבוע,
יומייס...) אנסות אכוון בו יותר ☺